

‘Dochters’ rebelse Kaat Mossel gezocht

Kaat Mossel roept bij haar mosselkruiwagen, 1784. Gem. Arch. R'dam

Het Gemeentearchief Rotterdam heeft drie rechtstreekse nazaten opgespoord van de Oranjegezinde visvrouw Kaat Mossel (1723-1798).

Door MARK HOOGSTAD

Veel Rotterdammers kennen haar als diegene die haar naam verleende aan de gelijknamige brasserie in een van de oude stadshavens. Een enkeling verwijst naar het standbeeld op de Nieuwemarkt in het centrum van de stad. Maar weet de gemiddelde Rotterdammer wie Catharina Mulder, alias Kaat Mossel, in werkelijkheid was? „Vergis je niet, deze bijzondere vrouw maakt heel wat los”, zegt directeur Jantje Steenhuis van het Gemeentearchief Rotterdam.

Sinds enkele maanden speurt haar dienst naar de vrouwelijke nazaten van de achttiende-eeuwse ‘mosselkeurvrouw’, die een prominente rol speelt in de geschiedenis van Rotterdam. De oogst van de openbare zoektocht op internet bedraagt tot dusver achttien ‘dochters’ via de mannelijke of de vrouwelijke lijn. Maandag worden zij, in het kader van de Week van de Geschiedenis, onthaald op het stadhuis aan de Coolsingel. Als

de officiële bloedverwanten van een rebelse visvrouw, die in de herinnering voortleeft als ‘de helleveeg van Rotterdam’.

Die geuzennaam verdiende Mulder (1723-1798), toen zij in de jaren 1783 en 1784 vooropging bij de volksopstand tegen de patriotten en hun beruchte scherpschutters. „Als aanhanger van prins Willem stond zij vooraan, waarbij zij haar eigen leven op het spel zette”, zegt Steenhuis. Het vermeende brein achter de onrust werd later veroordeeld tot zweepslagen, en belandde in een cel in Den Haag. Een gewiekst advocaat, de dichter Willem Bilderdijk, wist haar straf te verzachten. In 1787, toen de macht van Willem V was hersteld dankzij een interventie van Pruisen, verkreeg ‘Caetje’ haar vrijheid, plus een schadevergoeding van 1.500 gulden. Terug in haar geboortestad Rotterdam nam ze haar oude beroep weer op. In zijn boek *Geschiedenis des Vaderlands* typeert Bilderdijk zijn cliënte als een „ruw en gemeen wijf”.

Kaat Mossel kreeg in totaal negen kinderen, van twee echtgenoten: de kuipersknecht Pieter van Wijngaarden (1722-1764) en de zakkendrager Leendert de Lange (1717-1770). Over haar nakomelingen was lange tijd weinig tot niets bekend. Toen het Gemeentearchief deze

zomer de twee miljoenste akte (dood, huwelijk of geboorte) aan de eigen digitale stamboom toevoegde, ontstond het idee om de vrouwelijke afstammelingen van een van Rotterdams beroemdste dochters in kaart te brengen. „Stamboomonderzoek concentreert zich voornamelijk op de mannelijke lijn”, zegt Steenhuis. „Wat we vooral willen laten zien, is dat geschiedenis leuk is. En dat het beduidend meer is dan een zaak van hoge en bekende heren.”

Uiteindelijk kwamen Steenhuis en haar medewerkers in contact met drie nazaten „in de rechte vrouwelijke lijn”: een moeder met twee dochters, die allen zijn geboren in de stad van de befaamde Orangiste. Een dochter woont inmiddels in Griekenland en heeft een baby, de tiende generatie na Kaat Mossel.

Het Gemeentearchief vond op basis van eigen genealogisch onderzoek meer dochters volgens de strengste definitie: nakomelingen uit de vrouwelijke lijn én geboren in Rotterdam. „Maar zij hebben niet gereageerd op onze brief met verzoek contact op te nemen”, zegt woordvoerder Susan Kruidhof van de archiefdienst. Conclusie: Rotterdam herbergt meer vrouwen die zich de dochter van Kaat Mossel mogen noemen.